

# De Frans-Duitse tandem door de jaren heen

Hoe Franse en Duitse regeringsleiders Europa vooruit hielpen

Achtergrond - 11 mei 2012

Een dag na zijn aantreden op 15 mei wil de aanstaande Franse president François Hollande bondskanselier Merkel bezoeken. Voor Europa is de ontmoeting tussen beide regeringsleiders van groot belang. In het verleden leidde een goede samenwerking tussen Frankrijk en Duitsland tot Europese successen.

Duitsland en Frankrijk zijn de grootste landen binnen de Europese Unie en waren vanaf het begin betrokken bij de Europese samenwerking. Vooruitgang in de relatie tussen beide landen was vaak afhankelijk van de vriendschappen die er tussen Duitse en Franse regeringsleiders ontstonden. Zij moesten de langdurige vijandschap tussen beide landen evenals grote meningsverschillen over de toekomst van Europa zien te overwinnen.

De eerste Europese samenwerkingsvorm, de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal (EGKS) uit 1951, was een eerste stap in het beëindigen van de Frans-Duitse vijandschap. Beide landen besloten hun kolen- en staalindustrie met elkaar te vervlechten. De Duitse productie was belangrijk voor de wederopbouw van Europa, maar de Fransen wilden die blijven controleren uit angst voor een te machtig Duitsland. In de jaren daarna ontwikkelde zich een vriendschappelijke relatie tussen de West-Duitse bondskanselier Adenauer en de Franse president De Gaulle. Voor Adenauer was Europese integratie het middel tot verzoening met de buurlanden terwijl De Gaulle Europa wilde verenigen om de Franse stem op het wereldtoneel kracht bij te zetten. Frankrijk en Duitsland sloten in 1963 een vriendschapsverdrag, het Élysée-verdrag.

## Schmidt

Tijdens het kanselierschap van Helmut Schmidt, van 1974 tot 1982, bereikte de relatie tussen Frankrijk en Duitsland een nieuw hoogtepunt. Schmidt benaderde de Europese samenwerking pragmatisch en zag het als een middel om een nieuw machtsevenwicht in Europa te creëren. Hij kon het goed vinden met zijn Franse collega Giscard d'Estaing. De twee regeringsleiders overlegden vaker met elkaar dan voorheen gebruikelijk was. Ook na hun ambtstermijnen bleven Schmidt en Giscard d'Estaing zich inzetten voor Europa. In mei 2010 riepen ze in een appèl in

de Duitse krant Die Zeit president Sarkozy en kanselier Merkel op om voort te gaan op de in de jaren zeventig ingeslagen weg: "Om de stabiliteit van de euro te handhaven en gezamenlijk tegen de hebzucht van speculanten op te treden. Alleen zo geeft u Europa een nieuwe kans!"

## Ambtstermijnen

Adenauer 1949-1963

De Gaulle 1959-1969

Schmidt 1974-1982

Giscard d'Estaing 1974-1981

Kohl 1982-1998

Mitterrand 1981-1995

Schröder 1998-2005

Chirac 1995-2007

Merkel 2005-heden

Sarkozy 2007-2012

De Europese eenwording was een project dat Helmut Kohl na aan het hart lag. In de Franse president Mitterrand vond hij een warm medestander. De politieke vriendschap tussen beide regeringsleiders leidde tot spectaculaire resultaten. Na de Duitse eenwording zag Kohl de Europese samenwerking als een kans om de vrees voor het verenigde Duitsland bij de buurlanden weg te nemen. Om de vereniging van Duitsland te realiseren moest Kohl de sterke D-Mark opofferen voor de euro, een belangrijk Frans-Duits compromis. Een symbolisch hoogtepunt van de verzoening tussen Frankrijk en Duitsland was het gezamenlijke bezoek van Kohl en Mitterrand aan de slagvelden bij Verdun. Hand in hand herdachten zij de slachtoffers uit de Eerste Wereldoorlog.

### Schröder

Gerhard Schröder, kanselier van 1998 tot 2005, en de Franse president Chirac vonden elkaar in eerste instantie niet zozeer in een gezamenlijke Europese aanpak. Na de Amerikaanse inval in Irak in 2003 veranderde dat. Schröder en Chirac keerden zich gezamenlijk tegen de plannen van de Verenigde Staten. Dat had een katalyserende werking op de plannen voor een gemeenschappelijk Europees defensiebeleid. Onder Duits voorzitterschap zette de EU de eerste stappen op weg naar meer Europese middelen voor internationaal crisismanagement.

De samenwerking tussen kanselier Merkel en de Franse president Sarkozy kwam wat haperend op gang. Beide regeringsleiders verschilden qua stijl veel van

elkaar. In zijn eerste jaren stond Sarkozy bekend als de 'hyper-president', die her en der proefballonetjes lanceerde en van de grote gebaren hield. Kanselier Merkel is veel meer afwachtend, rationeel en behoedzaam. In 2009 besloten beide regeringsleiders het over een andere boeg te gooien en intensiever te overleggen. Merkel en Sarkozy traden eensgezind op tijdens de eurocrisis, wezen gezamenlijk met duidelijk plezier premier Berlusconi op de torenhoge schuldenlast van Italië en wisten met een nieuw verdrag de lidstaten tot begrotingsdiscipline te bewegen. Of Merkel met de opvolger van Sarkozy ook een tandem kan vormen weet zij na 16 mei, als ze Hollande in haar *Bundeskanzleramt* ontvangen heeft.

*Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://duitslandinstituut.nl).*

*Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2950/de-frans-duitse-tandem-door-de-jaren-heen>*